

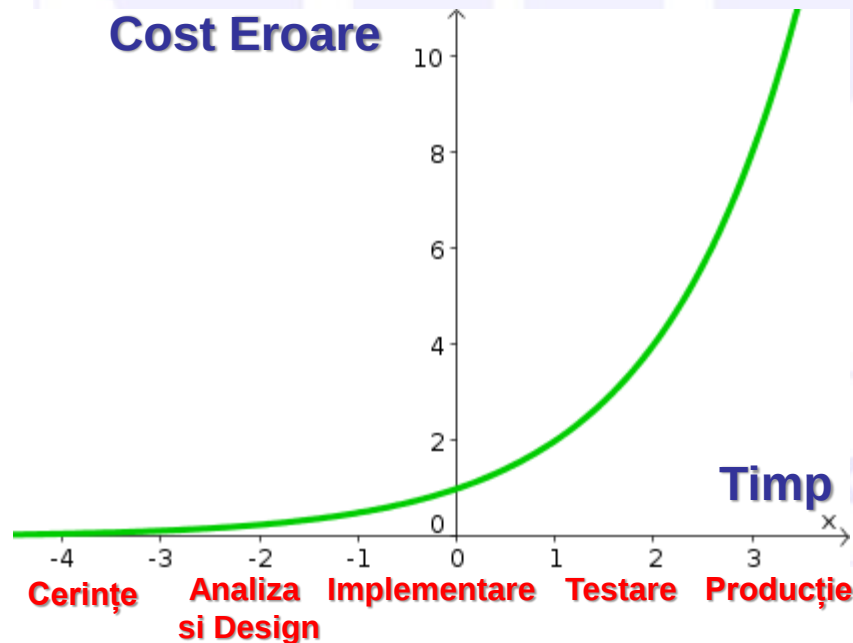
Programare orientată pe obiecte

1. Erori și excepții în Java

De ce mecanisme de tartare a erorilor?

Costul de remediere a unei erori nerezolvate poate crește exponențial odată cu timpul:

Soluții în Java

- Soluții:
 - Aserțiuni
 - Mecanisme de tratare a erorilor – Excepții
 - Mecanisme de testare – Testare Unitară

Aserțiune

- O *asertiune* este o declarație a unui fapt care este presupus adevărat relativ la o locație/locații din cod.
- Sintaxa:

- `assert expr1;`

`expr1` – expresie booleană,
Valoarea “false” indică o eroare

Sau:

- `assert expr1 : expr2`

`expr2` – valoare, mesajul erorii

Asertiune

```
public static void main(String[] args) {  
  
    String result = null;  
  
    /*  
     ... Cod calcul rezultat  
    */  
  
    //Se presupune ca nu este legal sa avem valori  
    null  
    assert result != null : "Nu sunt acceptate  
    valori null";  
  
    System.out.println("end");  
  
}
```


Notarea aserțiunilor

- Aserțiunile sunt bazate pe logică și anumite notații din program (adică referințe la variabile și, posibil, apeluri de metode non-void).
- Aserțiunile NU trebuie să conțină verbe de acțiune
- Aserțiunile sunt introduse și activate, de obicei, în faza de **dezvoltare** a unui proiect și sunt dezactivate în faza de **producție**:
 - Anumite teste pot lua mult timp
 - Mesajele de eroare irelevante pentru client

Computer Science

Activarea/dezactivarea aserțiunilor

- **Activare:**

```
java [ -enableassertions | -ea ] [ :<package name>"..." | :<class name> ]
```

- **Dezactivare:**

```
java [ -disableassertions | -da ] [ :<package name>"..." | :<class name> ]
```

- **Observație:** în alte medii de dezvoltare, opțiunea de utilizare a aserțiunilor trebuie activată/dezactivată explicit. Ex: în Eclipse opțiunile de mai sus sunt introduse prin accesarea Run Configurations -> tab-ul Aruments -> casuța "VM Arguments", unde se inserează -ea sau -da

Unde se pun aserțiunile

- Locuri posibile
 - **Precondiția** metodei – se verifică ce trebuie să fie adevărat atunci când se execută o metodă
 - **Postcondiția** metodei – ce trebuie să fie adevărat după ce s-a executat metoda.
 - **Invarianti interni**
 - Presupuneri că anumite porțiuni de cod sunt adevărate tot timpul
 - **Invariantul** clasei – ce trebuie să fie adevărat tot timpul legat de variabilele de instanță

Exemple de aserțiuni

```
public int calculeazaLungimeString(String inString)
{
    //PRECONDITIE
    assert inString != null : "Nu sunt acceptate valori null";

    int lungime = -1;

    lungime = inString.length();
    /*
     * ... cod ...
     */

    //POSTCONDITIE
    assert lungime >= 0 : lungime + " < 0";

    return lungime;
}
```


Exemple de aserțiuni

■ Invarianti interni:

```
if (i % 3 == 0) {  
    ...  
} else if (i % 3 == 1) {  
    ...  
} else {  
    assert i % 3 == 2 : i;  
    ...  
}
```

■ Invarianti ai instrucțiunilor de control:

```
void foo() {  
    for (...) {  
        if (...)  
            return;  
    }  
    assert false; // Execuția nu ar trebui să ajungă în acest punct NICIODATA!  
}
```


Exemple de aserțiuni

- Invariantul clasei – proprietățile clasei nu se schimbă niciodată atât înainte cât și după execuția oricărei metode.
- Exemplu: clasa ce implementează un arbore binar echilibrat. Un invariant al clasei ar fi că **arborele este echilibrat tot timpul**.
- Se poate introduce o metodă ce testează dacă un arbore este echilibrat sau nu:

```
private boolean balanced() {  
    ...  
}
```

- Fiecare metodă sau constructor public al clasei va trebui să conțină această constrângere imediat înainte de return

```
assert balanced();  
return ...;
```


Proiectarea prin contract

- Apelantul metodei garantează...
 - precondiția & invariantul clasei (la momentul apelului metodei)
- Metodei i se cere să asigure...
 - postcondiția & invariantul clasei (la momentul revenirii din metodă)
- Anexă: o clauză "modifică" poate stipula ce modificări sunt permise

Tratarea excepțiilor

Probleme în cursul execuției

- Un program întâlnește adesea probleme în cursul execuției sale:
 - poate avea probleme la citirea datelor,
 - pot exista caractere nepermise în date sau
 - indexul unui tablou poate depăși limitele acestuia.
- Excepțiile și erorile Java permit programatorului să trateze astfel de probleme.
 - Putem scrie programe care își revin la întâlnirea erorilor și își continuă execuția.
 - *Programele nu trebuie să eșueze atunci când utilizatorul face o greșeală!*
- În special intrarea și ieșirea sunt susceptibile la erori.
- Tratarea excepțiilor este esențială pentru programarea I/E

Exemplu de apariție a unei excepții

■ Programul:

```
import java.util.Scanner;
public class InputMismatchExceptionDemo {
    public static void main(String[] args) {
        Scanner keyboard = new Scanner(System.in);
        System.out.print("Enter one integer:");
        int inputNumber = keyboard.nextInt();
        System.out.println("The square of " + inputNumber + " is " +
            inputNumber * inputNumber);
    }
}
```

■ Cu intrarea: Enter one integer:h1

■ Dă rezultatul:

```
java.util.InputMismatchException
at java.util.Scanner.throwFor(Scanner.java:819)
at java.util.Scanner.next(Scanner.java:1431)
at java.util.Scanner.nextInt(Scanner.java:2040)
at java.util.Scanner.nextInt(Scanner.java:2000)
at InputMismatchExceptionDemo.main(InputMismatchExceptionDemo.java:11)
```


Discuție asupra exemplului

- Programul nu este greșit.
 - Problema este că `nextInt` nu poate converti șirul de caractere "h1" la un `int`.
 - În momentul în care `nextInt` a întâlnit problema, metoda a **aruncat** o excepție de tipul `InputMismatchException`.
 - Sistemul de execuție Java a interceptat (a "prins") excepția, a oprit programul și a tipărit mesajele de eroare

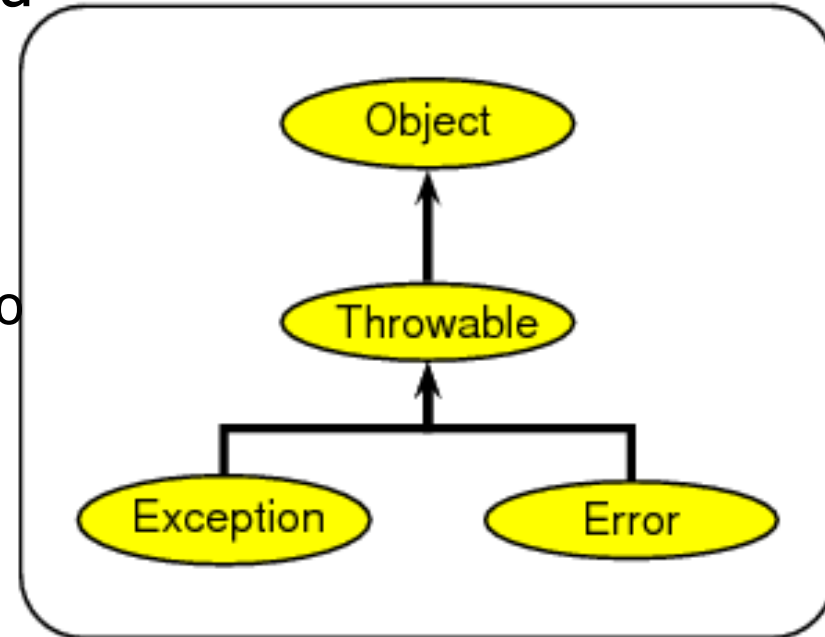
Excepții și erori

- O **excepție**: o problemă care apare în cursul execuției unui program.
 - La apariția unei excepții, JVM creează un obiect de clasa **Exception** care conține informații despre problema apărută.
 - Însuși programul Java poate **intercepta (catch)** o excepție. Apoi poate folosi obiectul de tipul excepție pentru a-și reveni după problemă.
- Și o **eroare** este o problemă care apare la rularea unui program.
- O eroare este reprezentată de un obiect de clasa **Error**.
 - Dar o eroare este prea severă pentru a fi tratată de un program. Programul trebuie să-și *înceteze execuția*.

Ierarhia Throwable ("aruncabil")

- Atât clasa **Exception** cât și clasa **Error** descind din **Throwable**.
 - O metodă Java poate "arunca" un obiect de clasa **Throwable**.
 - D.e. `Integer.parseInt("zzz")` aruncă o excepție atunci când încearcă să convertească "zzz" într-un întreg.
- Excepții != Erori: se pot scrie programele astfel încât să-și revină după excepții, dar nu se pot scrie astfel încât să-și revină după erori

Introducere în tratarea excepțiilor

- Software de bibliotecă Java (sau codul definit de către programator) furnizează un mecanism care semnalizează când se întâmplă *ceva neobișnuit*
 - Aceasta se numește *aruncarea unei excepții*
- În alt loc din program, programatorul trebuie să scrie cod care *tratează* cazul excepțional
 - Aceasta se numește *tratarea excepției*

Mechanismul `try-throw-catch`

- Calea fundamentală pentru tratarea excepțiilor în Java constă din trio-ul *`try-throw-catch`*
- Blocul `try` conține codul pentru algoritmul implementat
 - Acest cod spune ce se face atunci când totul merge șnur
 - Se numește bloc `try` deoarece el "încearcă" să execute cazul în care totul merge așa cum a fost planificat
 - De asemenea acest bloc poate conține cod care aruncă o excepție dacă se întâmplă ceva neobișnuit

```
try {  
    CodCarePoateAruncaOExcepție  
}
```


Mechanismul `try-throw-catch`

`throw new`

`NumeleClaseiExceptie(PosibilArgumente) ;`

- La aruncarea unei excepții, execuția blocului `try` în care a fost aruncată excepția se oprește
 - Normal, controlul este transferat unei alte porțiuni de cod, blocul `catch` (blocul de interceptare)
- Valoarea aruncată este argumentul operatorului `throw`; ea este întotdeauna un obiect aparținând unei clase excepție
 - Execuția unei instrucțiuni `throw` se numește *aruncare a unei excepții*

Mechanismul `try-throw-catch`

- O instrucțiune `throw` seamănă cu un apel de metodă:

```
throw new NumeClasaExceptie(UnString) ;
```

- În exemplul de mai sus, obiectul de clasă `NumeClasaExceptie` este creat folosind ca argument un șir de caractere
- Acest obiect, care este argument pentru operatorul `throw`, este obiectul excepție aruncat
- În loc să apeleze o metodă, instrucțiunea `throw` apelează un bloc `catch`

Mechanismul `try-throw-catch`

- La aruncarea unei excepții se începe executarea blocului `catch`
 - Blocul `catch` are *un parametru*
 - Obiectul excepție aruncat este transmis ca parametru al blocului `catch`
- Execuția blocului `catch` se numește *interceptarea/"prinderea" excepției, sau tratarea excepției*
 - Ori de câte ori se aruncă o excepție, ea trebuie până la urmă tratată (interceptată – "prinsă") de un bloc `catch`

Mechanismul `try-throw-catch`

```
catch(Exception e) {  
    CodDeTratareAExceptioniei  
}
```

- Un bloc **catch** arată ca o definiție de metodă care are un parametru de tipul clasei *Exception*
 - Dar nu este, totuși, o definiție de metodă
- Un bloc **catch** este o porțiune de cod separată care se execută atunci când un program întâlnește și execută o instrucțiune **throw** în blocul **try** precedent
 - Un bloc **catch** este numit adesea *bloc de tratare a excepției*
 - El poate avea cel mult un parametru

Mechanismul `try-throw-catch`

```
catch (Exception e) { . . . }
```

- Identificatorul `e` din blocul `catch` de deasupra se numește parametru al blocului `catch`
- Parametrul blocului `catch` îndeplinește două roluri:
 1. Specifică tipul de obiect excepție aruncat pe care blocul `catch` îl poate intercepta (d.e., mai sus este un obiect de clasa `Exception`)
 2. Oferă un nume (pentru obiectul care este interceptat) care să fie folosit în blocul `catch`
 - Observație: adesea se folosește identificatorul `e` prin convenție, dar se poate folosi orice identificator care nu este cuvânt cheie

Mechanismul `try-throw-catch`

- La executarea unui bloc `try` se pot întâmpla două lucruri:
 1. Nu este aruncată nici o excepție în blocul `try`
 - Codul din blocul `try` este executat până la sfârșitul blocului
 - Blocul `catch` este sărit
 - Execuția continuă de la codul amplasat după blocul `catch`

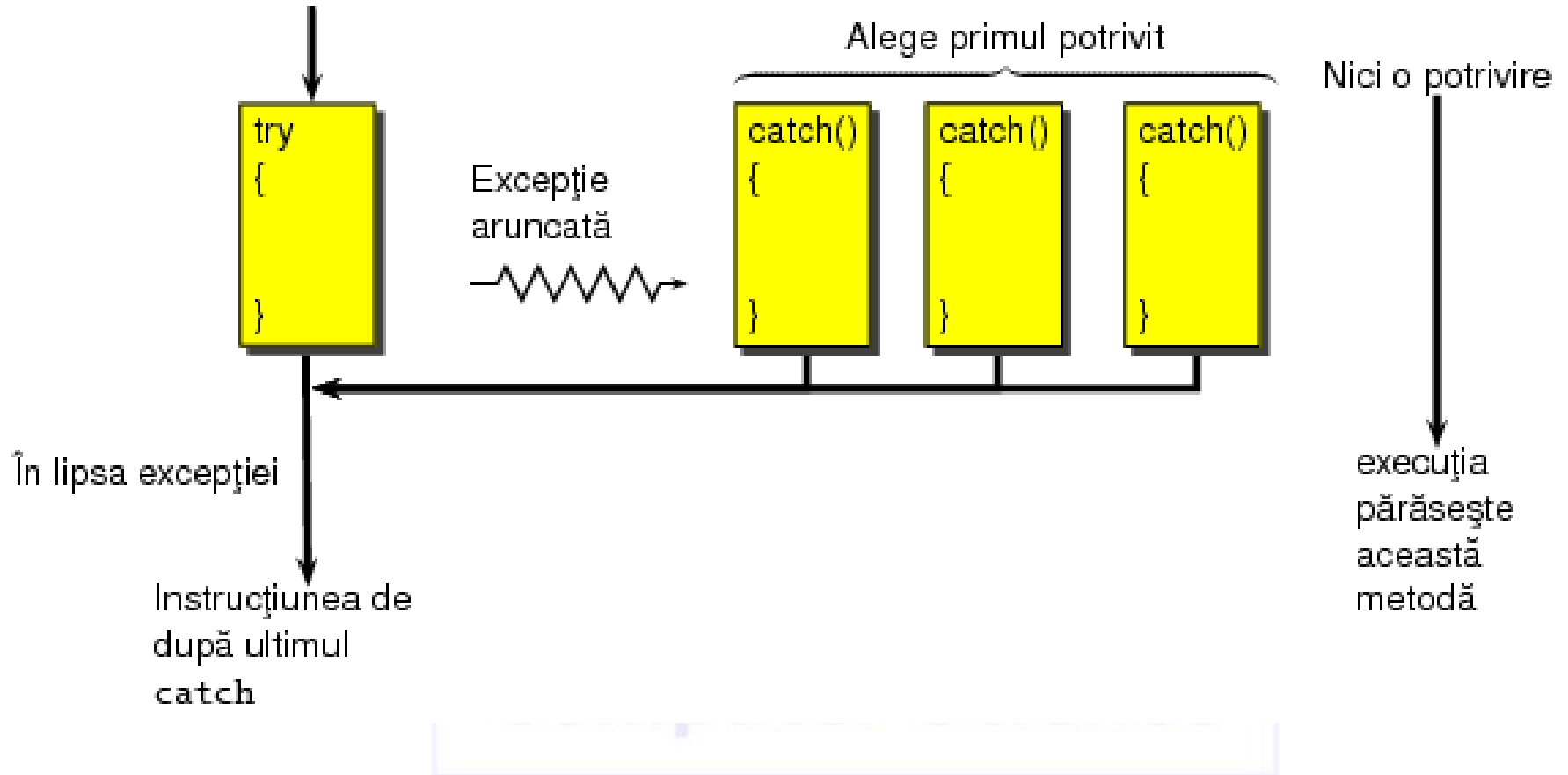

Mechanismul `try-throw-catch`

2. Este aruncată o excepție în blocul `try` și interceptată în blocul `catch`
- Restul codului din blocul `try` este sărit
 - Controlul se transferă la un bloc `catch` următor (în cazurile simple)
 - Obiectul aruncat este transmis ca parametru al blocului `catch`
 - Se execută codul din blocul `catch`
 - Se execută codul care urmează după blocul `catch` respectiv (dacă există)

Mechanismul try-throw-catch

Exemplu cu două excepții

```
public class DoublaGreseala {  
    public static void main(String[] args) {  
        int num = 5, denom = 0, result;  
        int[] arr = {7, 21, 31};  
        try  
        {  
            result = num / denom;  
            result = arr[num];  
        }  
        catch (ArithmeticException ex) {  
            System.out.println("Eroare aritmetica");  
        }  
        catch (IndexOutOfBoundsException ex) {  
            System.out.println("Eroare de indice");  
        }  
    }  
}
```

Observație. Cea de a doua excepție nu va fi aruncată niciodată. De ce?

Mechanismul `try-throw-catch`

- La aruncarea unei excepții de către o instrucțiune blocul `try{}`, blocurile `catch{}` sunt examinate unul câte unul începând cu primul.
- Un singur bloc `catch{}` este ales.
- Dacă nici un bloc `catch{}` nu se potrivește cu excepția, atunci nu este ales nici unul, iar execuția părăsește metoda respectivă (exact ca în lipsa blocului `catch{}`.)
- Primul bloc `catch{}` care se potrivește cu tipul de excepție aruncată obține controlul.
- Cele mai specifice tipuri de excepție trebuie să apară la început, urmate de tipurile mai generale de excepție.
- Instrucțiunile din blocul `catch{}` ales sunt executate secvențial. După executarea ultimei instrucțiuni, controlul ajunge la prima instrucțiune care urmează după structura `try/catch`.
- Controlul nu se întoarce în blocul `try`.

Exemplu de intrare "prietenoașă"

```
import java.lang.* ;
import java.io.* ;

public class SquareUser
{
    public static void main ( String[] a ) throws
        IOException
    {
        BufferedReader stdin =
            new BufferedReader ( new
                InputStreamReader( System.in ) );
        String inData = null;
        int num = 0;
        boolean inputOK = false;
        while ( !inputOK )
        {
            System.out.print("Introduceti un
                intreg:");
            inData = stdin.readLine();
```

```
        try
        {
            num = Integer.parseInt( inData
                );
            inputOK = true;
        }
        catch (NumberFormatException ex )
        {
            System.out.println("Ati introdus
                date invalide.");
            System.out.println("Va rog sa
                reincercati.\n");
        }
    }
    System.out.println("Patratul lui " +
        inData + " este " + num*num );
}
```


Clauza **finally**

- Excepția provoacă terminarea metodei curente
- Pericol: se poate sări peste o porțiune de cod esențială
- Exemplu:

```
reader = new FileReader(filename);
Scanner in = new Scanner(reader);
readData(in);
reader.close();
// s-ar putea sa nu ajunga aici
// niciodata
```
- Trebuie executat **reader.close()** chiar dacă apare o excepție
- Folosim clauza **finally** pentru codul care trebuie executat "indiferent de ce se întâmplă" (necondiționat)

Clauza **finally**

- Executată la ieșirea din blocul **try**:
 - După ultima instrucțiune din blocul **try**
 - După ultima instrucțiune din blocul **catch**, dacă în acest bloc **try** a apărut o excepție
 - La aruncarea unei excepții în blocul **try**, excepție care nu a fost interceptată
- Cay Horstmann recomandă: nu amestecați clauzele **catch** și **finally** în același bloc **try**

Blocuri `catch` multiple și clauza `finally`

- Dacă există clauze `catch` asociate blocului `try`, atunci trebuie să punem clauza `finally` după toate clauzele `catch`. Exemplu:

```
try {  
    // Bloc de cod cu puncte de iesire multiple  
}  
catch (OneException e) {  
    System.out.println("Am interceptat OneException!");  
}  
catch (OtherException e) {  
    System.out.println(" Am interceptat OtherException!");  
}  
catch (AnotherException e) {  
    System.out.println(" Am interceptat AnotherException!");  
}  
finally {  
    // Bloc de cod executat intotdeauna la iesirea din blocul,  
    // indiferent de cum s-a iesit din try.  
    System.out.println("Finally este executat intotdeauna");  
}
```


Clase excepție

- Există mai multe clase excepție pe lângă clasa **Exception**
 - Există mai multe clase excepție în bibliotecile standard Java
 - Pot fi definite noi clase excepție exact ca orice alte clase
- Toate clasele excepție predefinite au următoarele proprietăți:
 - Posedă un constructor cu un singur argument de tipul **String**
 - Clasa are o metoda accesoare, **getMessage()**, care poate recupera șirul dat ca argument constructorului la crearea obiectului excepție
- Toate clasele definite de programator ar trebui să aibă aceleași proprietăți

Clase excepție din pachetele standard

- Există numeroase clase excepție predefinite care sunt incluse în pachetele standard livrate cu Java. Spre exemplu:

`IOException`
`NoSuchMethodException`
`FileNotFoundException`

- Multe clase excepție trebuie importate pentru a le putea utiliza. Exemplu:

```
import java.io.IOException;
```

- Clasa predefinită **Exception** este clasa rădăcină pentru toate excepțiile
 - Fiecare clasă excepție este descendentă din clasa **Exception**
 - Deși clasa **Exception** poate fi folosită: direct sau pentru a defini o clasă derivată
 - Se află în pachetul `java.lang` și, nu trebuie clauză `import`

Folosirea metodei `getMessage`

```
. . . // codul metodei
try
{
    . . .
    throw new
        Exception(StringArgument) ;
    . . .
}
catch (Exception e)
{
    String message =
        e.getMessage() ;
    System.out.println(message) ;
    System.exit(0) ;
} . . .
```

- Fiecare excepție are o variabilă instanță de tipul **`String`** care conține un mesaj
 - Acest șir identifică de obicei motivul apariției excepției
- **`StringArgument`** este folosit ca valoare pentru variabila instanță de tip șir a excepției **`e`**
 - De aceea, apelul de metodă **`e.getMessage()`** returnează acest șir

Definirea claselor excepție

- O instrucțiune **throw** poate arunca un obiect excepție de oricare clasă excepție
- Clasele excepție pot fi și *definite de către programator*
 - Acestea pot fi croite astfel încât să conțină exact tipurile de informație necesare în blocul **catch**
 - Putem defini un tip de excepție diferit pentru a identifica fiecare situație excepțională

Definirea claselor excepție

- Fiecare clasă excepție care urmează să fie definită trebuie să fie o clasă derivată dintr-o clasă excepție deja definită
 - derivată din oricare clasă excepție definită în bibliotecile standard Java sau definită de către programator
- Constructorii sunt membrii cei mai importanți în definirea unei clase excepție
 - Constructorii trebuie să se comporte corespunzător în raport cu variabilele și metodele moștenite din clasa de bază
 - Adesea, nu există alți membri cu excepția celor moșteniți din clasa de bază
- Clasa care urmează nu efectuează decât aceste sarcini fundamentale

O clasă excepție definită de către programator

```
public class DivisionByZeroException extends Exception
{
    public DivisionByZeroException()
    {
        super("Division by zero.");
    }
    public DivisionByZeroException(String message)
    {
        super(message);
    }
}
```

Se poate face mai mult într-un constructor de excepție, dar aceasta este o formă uzuală.

***super* invocă constructorul clasei de bază Exception**

Caracteristicile obiectului Exception

- Cele mai importante două lucruri referitoare la un obiect excepție sunt tipul său (adică, clasa excepție) și mesajul pe care îl poartă
 - Mesajul este transmis împreună cu obiectul excepție ca variabilă instanță
 - Acest mesaj poate fi recuperat cu metoda accesoare **getMessage**, astfel că blocul **catch** poate folosi mesajul

Indicații pentru clasele excepție definite de programator

- Clasele excepție pot fi definite de către programator, dar fiecare asemenea clasă trebuie să fie derivată dintr-o clasă excepție existentă deja
- Clasa **Exception** poate fi folosită pe post de clasă de bază, cu excepția cazului în care o altă clasă excepție este mai potrivită
- Trebuie definiți cel puțin doi constructori, iar uneori mai mulți
- Excepția trebuie să țină seama că metoda **getMessage()** este moștenită

Să păstreze `getMessage`

- Pentru toate clasele excepție predefinite, `getMessage` returnează șirul de caractere transmis ca argument constructorului său
 - Sau să returneze un șir implicit dacă nu s-a transmis nici un argument constructorului
- Acest comportament trebuie păstrat în toate clasele excepție definite de către programator
 - Trebuie inclus un *constructor* care are *un parametru șir* de caractere și al cărui corp începe cu un apel la `super`. Apelul la `super` trebuie să folosească parametrul ca argument al său
 - Trebuie inclus și un *constructor fără argumente* al cărui corp începe cu un apel la `super`. Acest apel la `super` trebuie să folosească *șirul implicit* ca argument

Blocuri `catch` multiple

- Un bloc `try` poate arunca potențial orice număr de valori excepție, iar acestea pot fi de tipuri diferite
 - În oricare execuție a unui bloc `try`, poate fi aruncată cel mult o excepție (de vreme ce instrucțiunea `throw` termină execuția blocului `try`)
 - La execuții diferite ale blocului `try` pot fi aruncate valori diferite
- Fiecare bloc `catch` poate intercepta valorile de tipul de clasă excepție date în antetul blocului `catch`
- Se pot intercepta tipuri diferite de excepții punând mai multe blocuri `catch` după un bloc `try`
 - Se pot pune oricâte blocuri `catch`, dar în ordinea corectă

Capcană: Interceptați mai întâi cea mai specifică excepție

- La interceptarea de excepții multiple, ordinea blocurilor `catch` este importantă
 - **La aruncarea unei excepții într-un bloc `try`, blocurile `catch` sunt examinate în ordinea apariției**
 - **Este executat primul bloc care se potrivește cu tipul de excepție aruncat**
- ```
catch (Exception e)
{ . . . }
catch (NumberFormatException e)
{ . . . }
```
- Deoarece `NumberFormatException` este un tip de `Exception`, toate `NumberFormatException`s vor fi interceptate de către primul bloc `catch` înainte de a ajunge vreodată la cel de-al doilea
    - **Blocul `catch` pentru `NumberFormatException` nu va fi folosit!**
  - Pentru ordine corectă, inversați cele două blocuri



## Aruncarea unei excepții într-o metodă

- Uneori are sens să se arunce o excepție într-o metodă fără a o intercepta în metoda respectivă
  - Unele programe care folosesc o anumită metodă ar trebui să se termine pur și simplu la aruncarea unei excepții, iar altele nu
  - În atare cazuri, programul care folosește invocarea metodei ar trebui să o includă într-un bloc **try** și să intercepteze excepția într-un bloc **catch** care urmează
- În acest caz, metoda în sine nu va include blocuri **try** și **catch**
  - Totuși, trebuie să conțină o *clauză* **throws**



## Declararea excepțiilor în clauza **throws**

- Dacă o metodă poate arunca o excepție, dar nu o interceptează, atunci ea trebuie să furnizeze un avertisment

- Acest avertisment se numește *clauză **throws***
- Procesul de includere a unei clase excepție într-o clauză **throws** se numește *declararea excepției*

`throws OException //clauza throws`

- Următorul cod declară că invocarea lui **oMetoda** poate cauza aruncarea lui **OException**

```
public void oMetoda() throws OException
```

- **main( )** este o metodă care poate avea și ea specificarea unei excepții:

```
public static void main(String[] args) throws Exception
```


Declararea excepțiilor în clauza **throws**

- Dacă o metodă poate arunca mai mult de un fel de excepție, atunci tipurile se separă prin virgule

```
public void oMetoda() throws
 OExcepție, AltaExcepție
```

- Dacă o metodă aruncă o excepție și nu o interceptează, atunci apelul metodei se termină imediat

Regula "prinde sau declară"

- Cele mai obișnuite excepții care ar putea fi aruncate într-o metodă trebuie tratate în unul dintre următoarele două moduri:
  1. Codul care poate arunca o excepție este pus într-un bloc **try**, iar excepția care poate apărea este interceptată într-un bloc **catch** din aceeași metodă
  2. Excepția posibilă poate fi declarată la începutul definiției metodei punând numele clasei excepție într-o clauză **throws**

Regula "prinde sau declară"

- Prima dintre tehnici tratează o excepție într-un bloc **catch**
- Cea de a doua tehnică este o modalitate de a deplasa răspunderea pentru tratarea excepției la metoda care a invocat-o pe cea care a aruncat excepția
- Metoda apelantă trebuie să trateze excepția, cu excepția cazului în care folosește aceeași tehnică de "pasare"
- Într-un sfârșit, fiecare excepție ar trebui interceptată de un bloc **catch** din vreo metodă care nu numai declară într-o clauză **throws** ci și interceptează clasa de excepție respectivă

Regula "prinde sau declară"

- În oricare metodă, ambele tehnici pot fi amestecate
  - Unele excepții pot fi interceptate, iar altele declarate în clauza **throws**
- Cu toate acestea, tehnicile menționate trebuie folosite consistent pentru o excepție dată
  - Dacă o excepție nu este declarată, atunci ea trebuie tratată în metodă
  - Dacă este declarată excepția, atunci responsabilitatea pentru tratarea ei este pasată unei alte metode care o apelează
  - Observați că dacă definiția unei metode include invocarea unei a doua metode, iar cea de a doua poate arunca o excepție și nu o interceptează, atunci prima metodă trebuie să o declare sau să o intercepteze

Excepții verificate și neverificate

- Excepțiile care sunt supuse regulii "prinde sau declară" sunt numite excepții *verificate*
  - Compilatorul verifică pentru a vedea dacă excepțiile sunt luate în considerare fie într-un bloc **catch**, fie într-o clauză **throws**
  - Clasele **Throwable**, **Exception**, precum și toți descendenții clasei **Exception** constituie excepții verificate
- Toate celelalte excepții sunt *neverificate*
- Clasa **Error** și toate clasele care descind din ea sunt numite *clase eroare*
  - Clasele eroare *nu sunt* supuse regulii "prinde sau declară"

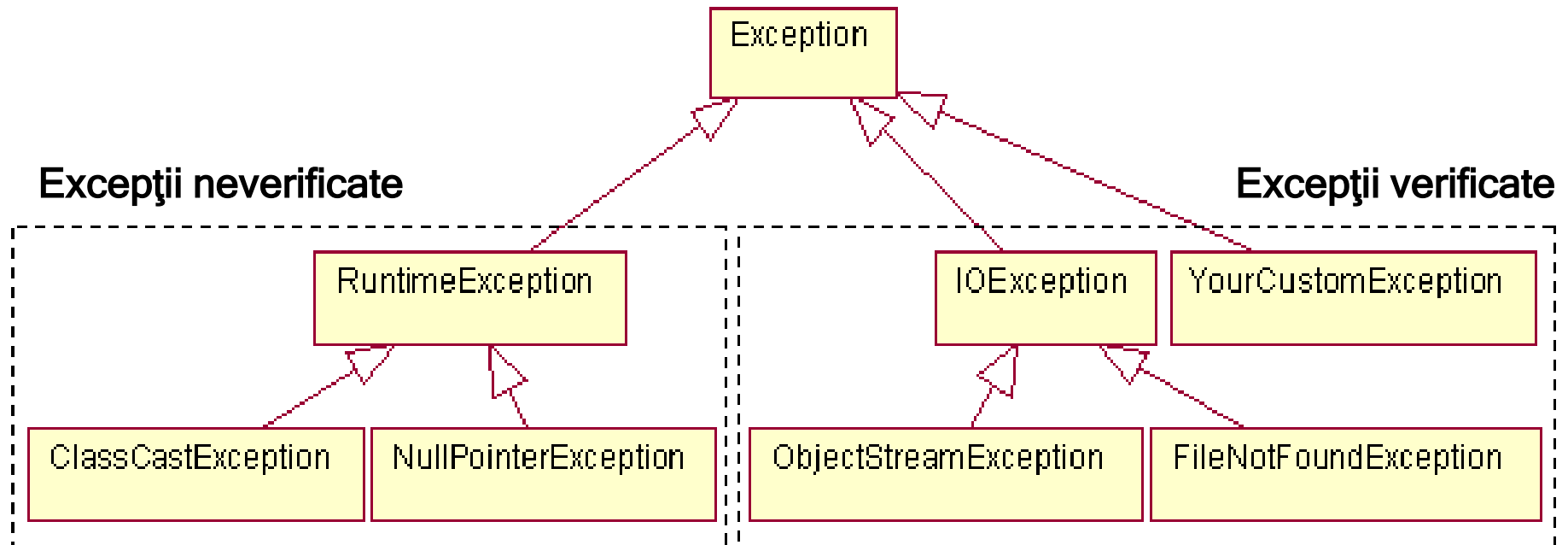

Excepții de la regula "prinde sau declară"

- Excepțiile *verificate* trebuie să respecte regula "prinde sau declară"
  - Programele în care pot fi aruncate aceste excepții nu se vor compila până când excepțiile respective nu sunt tratate corespunzător
- Excepțiile *neverificate* nu sunt supuse regulii "prinde sau declară"
  - Programele în care apar astfel de excepții trebuie pur și simplu corectate întrucât au erori de alt fel, dacă compilatorul semnalează erori

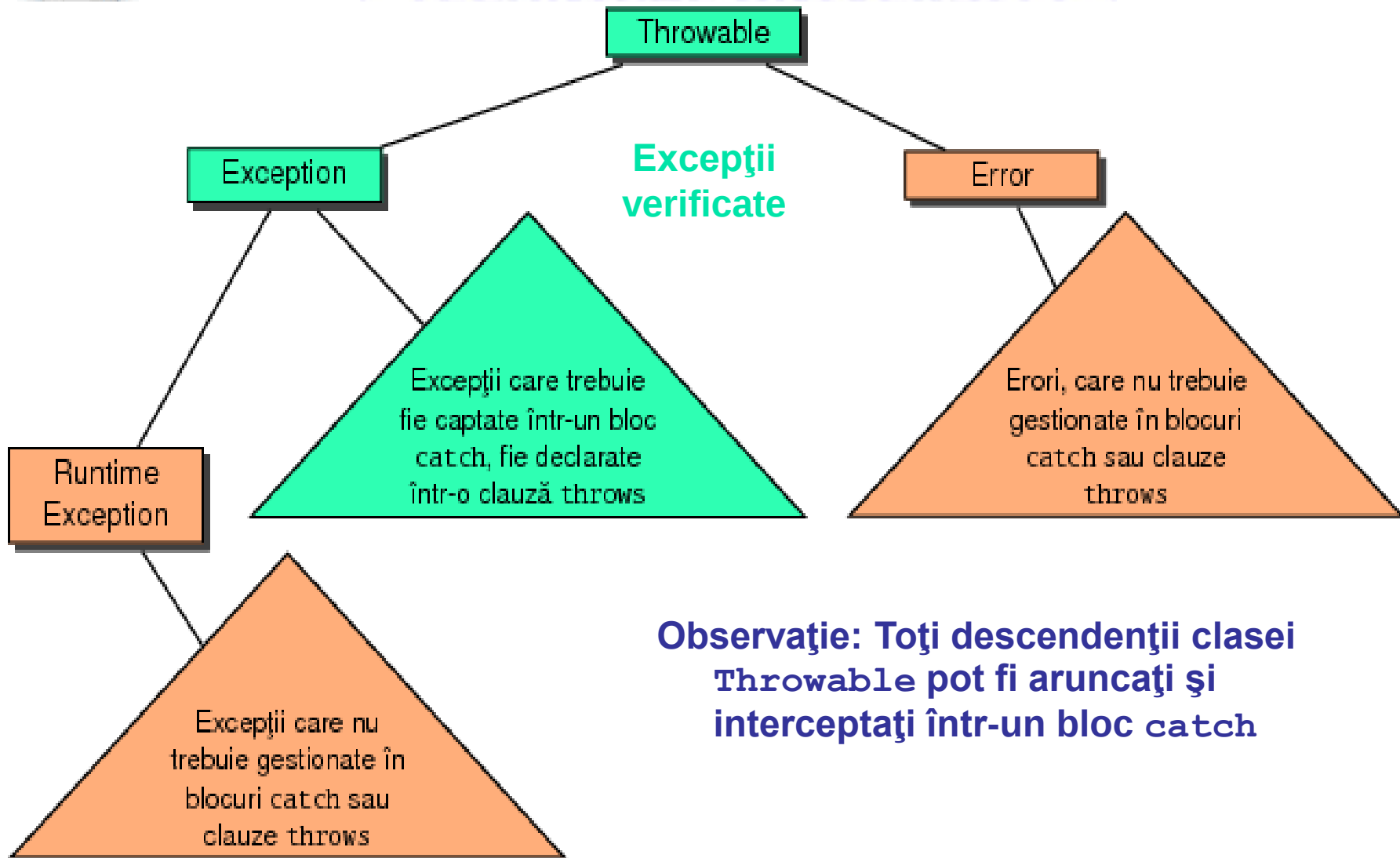
Excepții verificate și neverificate

Notă. Aici este o mică parte a ierarhiei.

Ierarhia obiectelor Throwable (aruncabile)

Clauza **throws** în clase derivate

- La suprascrierea unei metode într-o clasă derivată, aceasta trebuie să aibă aceleași clase excepție precum cele listate în clauza **throws** din clasa de bază
  - sau un subset al acestora
- O clasă derivată *nu poate adăuga* excepții la clauza **throws**
  - dar poate șterge câteva

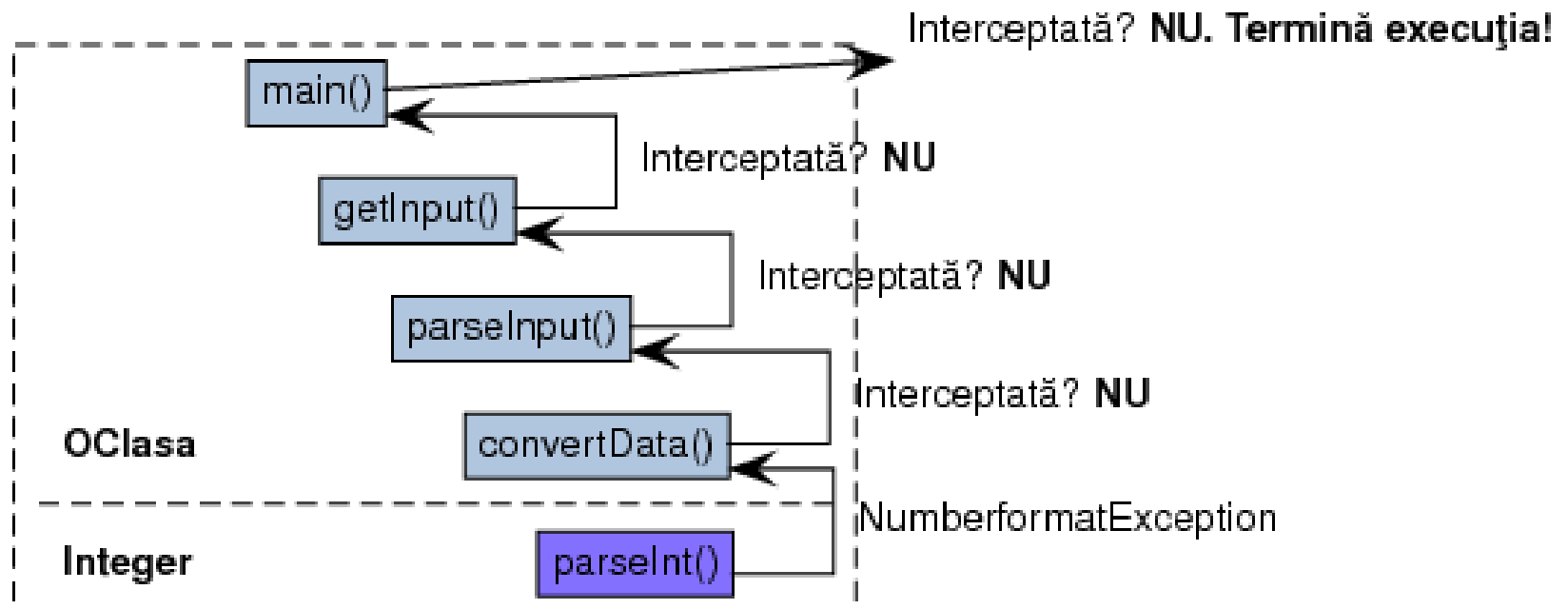

Ce se întâmplă dacă o excepție nu este interceptată?

- Dacă fiecare metodă până la, și inclusiv, metoda **main** include o clauză **throws**, excepția respectivă poate fi aruncată, dar poate să nu fie interceptată niciodată
  - Într-un program GUI (adică un program cu o interfață cu ferestre, grafică) nu se întâmplă nimic – atâta doar că utilizatorul poate fi lăsat într-o situație ne-explicată, iar programul poate să nu mai fie sigur
  - În programe non-GUI, aceasta face ca programul să se termine cu un mesaj de eroare care dă numele clasei excepție
- Fiecare program bine scris trebuie în cele din urmă să intercepteze fiecare excepție printr-un bloc **catch** în una dintre metodele sale

Propagarea excepției

Computer Science

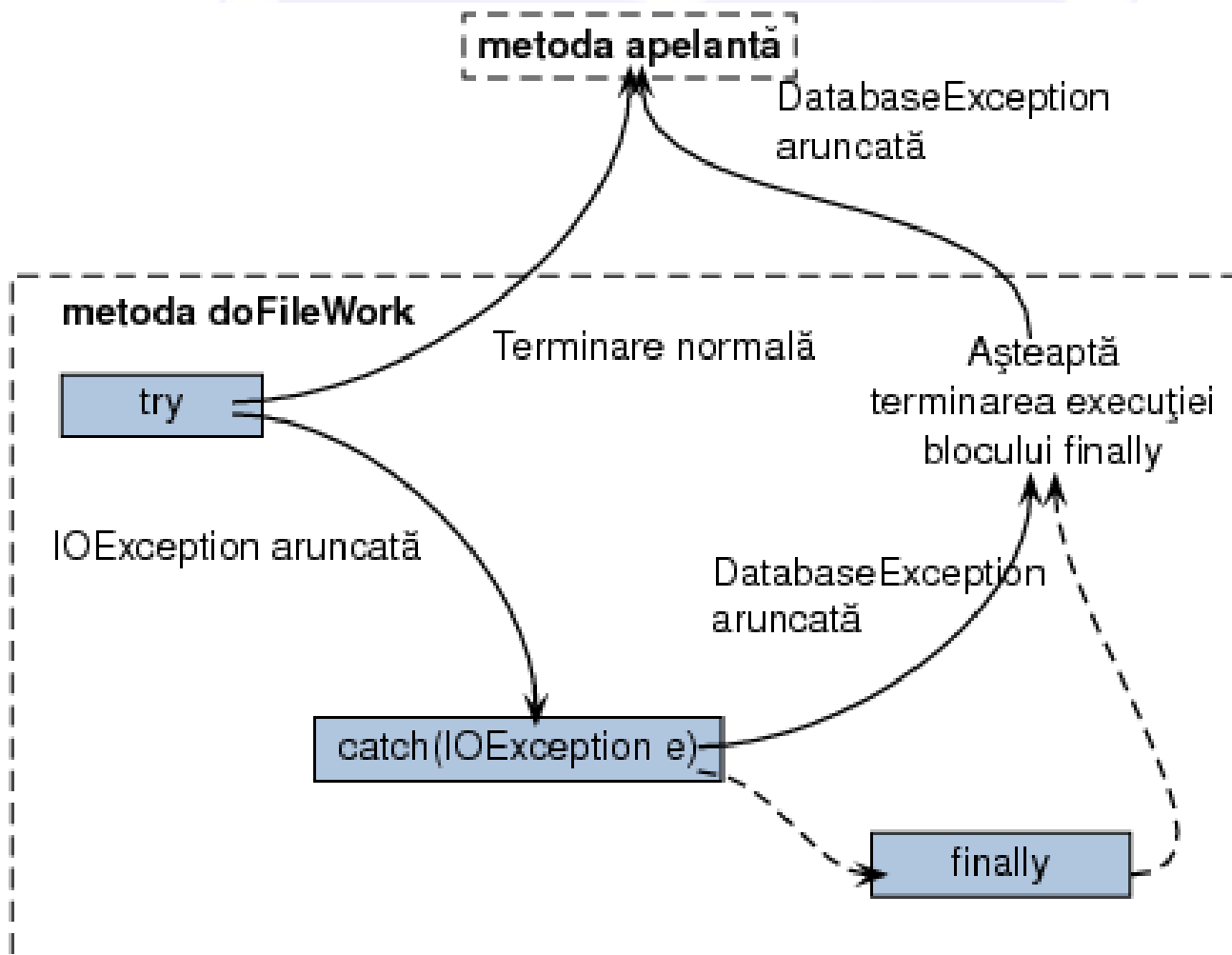
Un alt exemplu

```
public void doFileWork(String
 filename) throws
 DatabaseException{
 FileOutputStream fos = null;
 ObjectOutputStream oos = null;
 try{
 fos = new
 FileOutputStream(filename);
 oos = new
 ObjectOutputStream(fos);
 oos.writeObject(obj);
 }
 catch(IOException e){
 throw new DatabaseException(
 "Problem while working with
 "+filename+": "
 +e.getMessage());
 }
}
```

```
finally{
 try{
 if(oos!=null){
 oos.close();
 }
 if(fos!=null){
 fos.close();
 }
 }
 catch(IOException e){
 throw new DatabaseException(
 "Problem while working with
 "+filename+": "
 +e.getMessage());
 }
}
```


Explicații pentru exemplu

Când să folosim excepțiile

- Excepțiile trebuie rezervate pentru situațiile în care o metodă întâlnește *un caz neobișnuit sau neașteptat, care nu poate fi tratat cu ușurință în vreun alt mod*
- Atunci când trebuie folosită tratarea excepțiilor, folosiți aceste recomandări:
  - Includeți instrucțiuni **throw** și precizați clasele excepție într-o clauză **throws** din definiția metodei respective
  - Plasați blocurile **try** și **catch** într-o metodă diferită

Când să folosim excepțiile

- Iată un exemplu de metodă din care este aruncată o excepție:

```
public void oMetoda()
 throws OExcepție {
 . . .
 throw new
 OExcepție (UnArgument) ;
 . . .
}
```

- Atunci când `oMetoda` este folosită de `altaMetoda`, `altaMetoda` trebuie să trateze excepția:

```
public void altaMetoda()
{
 try {
 oMetoda() ;
 . . .
 }
 catch (OExcepție e) {
 CodPentruTratareaExcepției
 }
 . . .
}
```


Ghid pentru excepții

- Dacă metoda întâlnește o condiție anormală pe care nu o poate trata, atunci trebuie să arunce o excepție.
- Evitați folosirea excepțiilor pentru a indica situații care pot fi așteptate ca parte a funcționării normale a metodei.
- Dacă metoda descoperă că clientul și-a încălcat obligațiile contractuale (spre exemplu, prin transmiterea de date de intrare neconforme specificației), atunci aruncați o excepție neverificată.

Ghid pentru excepții

- Dacă metoda nu-și poate îndeplini contractul, atunci aruncați fie o excepție verificată, fie una neverificată.
- Dacă aruncați o excepție pentru o situație anormală despre care considerați că programatorii trebuie să decidă în mod conștient cum să o trateze, atunci aruncați o excepție verificată.
- Definiți sau alegeți o clasă excepție care există deja pentru fiecare fel de condiție anormală care poate face ca metoda Dvs. să arunce o excepție.

Re-aruncarea excepțiilor

- După interceptarea unei excepții, ea poate fi re-aruncată dacă e cazul.
- La re-aruncarea unei excepții putem alege locația din care se va vedea ca aruncat obiectul în trasarea stivei de execuție.
  - Putem face ca excepția re-aruncată să pară a fi aruncată din locul excepției originale sau
  - din locul re-aruncării.
- Pentru a re-arunca o excepție cu indicarea locației originale, pur și simplu o aruncăm din nou:

```
try {
 cap(0) ;
} catch (ArithmeticException e) {
 throw e;
}
```


Re-aruncarea excepțiilor

- Pentru a avea locația reală din care a fost re-aruncată apelăm metoda **`fillInStackTrace()`** a excepției.
  - Metoda setează informația din trasarea stivei pe baza contextului de execuție curent. Exemplu:

```
try {
 cap(0) ;
}
catch(ArithmeticException e) {
 throw (ArithmeticException)e.fillInStackTrace() ;
}
```

- Apelăm **`fillInStackTrace()`** pe linia cu instrucțiunea **`throw`** – astfel numărul de linie din trasare este la fel cu cel unde apare instrucțiunea **`throw`**.
  - Metoda **`fillInStackTrace()`** returnează o referință la clasa **`Throwable`**, așa că e nevoie de o conversie de tip la tipul real de excepție.

De studiat

- Eckel: capitolul 13
- Barnes: capitolele 6, 8, 9
- Deitel: capitolele 11, 12, 13

Rezumat

- Aserțiuni
- Excepții și erori
- Excepții verificate și neverificate
- Instrucțiunile try și catch
- Clauza finally
- Regula "prinde sau declară"
- Clauza throws
- Instrucțiunea throw